

Odgovori na česta pitanja: Uloga Europskog revizorskog suda i njegove aktivnosti u svojstvu vanjskog revizora EU-a

1. Što je Europski revizorski sud?

Europski revizorski sud (Sud) **neovisni je vanjski revizor Europske unije (EU)**. Osnovan je 1975. Ugovorom iz Bruxellesa, a s radom je započeo u listopadu 1977. Postao je institucija EU-a 1993. stupanjem na snagu Ugovora iz Maastrichta.

Sud doprinosi unapređenju financijskog upravljanja EU-om, promiče odgovornost i transparentnost te djeluje kao **zaštitnik financijskih interesa** građana Unije. Svojim neovisnim i objektivnim radom pomaže drugim institucijama EU-a i državama članicama da bolje upravljaju financijskim sredstvima EU-a i nadziru njihovu upotrebu.

Sud informacije o svojim aktivnostima i nalazima objavljuje u izvješćima i drugim publikacijama. Izvješća Suda važna su u zakonodavnom i nadzornom radu Vijeća i Europskog parlamenta te u procesu kojim Europski parlament **daje razrješnicu** institucijama EU-a za njihovo izvršavanje proračuna EU-a.

2. Što Sud radi?

Sud provodi **revizije**, obavlja **preglede** i iznosi **mišljenja**.

- Sud **revizije** odabire i provodi neovisno, na temelju svojih ovlasti i zadaća definiranih u Ugovoru i u skladu s [profesionalnim standardima i drugim stajalištima INTOSAI-ja](#): „Revizija je sustavan proces koji obavljaju neovisna vanjska revizijska tijela u kojem se objektivno prikupljaju i ocjenjuju dokazi kako bi se utvrdilo odgovaraju li informacije ili stvarni uvjeti utvrđenim kriterijima.” Revizijske ovlasti Suda uključuju obavljanje **financijskih revizija te revizija usklađenosti i uspješnosti** te su njima obuhvaćeni institucije i tijela EU-a te tijela država članica koja upotrebljavaju financijska sredstva EU-a i/ili provode njegove politike.
- Sud izrađuje i **preglede**, kojima je cilj opisati kontekst i iznijeti analizu određenog pitanja, često s međusektorskog stajališta i na temelju prijašnjih revizijskih aktivnosti ili drugih javno dostupnih informacija. Mogu poslužiti za iznošenje analiza u vezi s područjima ili pitanjima nad kojima Sud još nije obavio reviziju ili za utvrđivanje činjenica o određenim temama ili problemima. U okviru tih aktivnosti Sud ujedno može istaknuti relevantne rizike i izazove.
- Sud iznosi i **mišljenja** o Komisijinim prijedlozima novih ili izmijenjenih zakonodavnih akata. U slučajevima u kojima ti prijedlozi uključuju znatan i/ili izravan učinak na financijsko upravljanje, zakonodavstvom EU-a zahtijeva se savjetovanje sa Sudom u okviru određenih zakonodavnih postupaka. Ostale institucije EU-a mogu zatražiti mišljenje Suda o drugim konkretnim pitanjima. Sva mišljenja Suda dostavljaju se Europskom parlamentu i Vijeću (odnosno zakonodavcima EU-a) kako bi ih mogli uzeti u obzir, iako nisu pravno obvezujuća.

Odgovori na česta pitanja o Europskom revizorskom sudu

3. Koje vrste revizija Sud provodi?

Sud provodi revizije na tri različita načina, odnosno u pogledu financijskih sredstava EU-a provjerava sljedeće:

- jesu li ona točno prikazana u računovodstvenoj dokumentaciji (**financijska revizija**),
- prikupljaju li se i troše u skladu s relevantnim pravilima i propisima (**revizija usklađenosti**) i
- ostvaruje li se njima vrijednost za uloženi novac (**revizija uspješnosti**).

Financijske revizije i revizije usklađenosti

U skladu sa [svojim zadaćama iz Ugovora](#) Sud je dužan svake godine provesti reviziju u pogledu pouzdanosti konsolidiranih godišnjih financijskih izvještaja o općem proračunu EU-a (**financijsku reviziju**) te zakonitosti i pravilnosti transakcija povezanih s njima (**reviziju usklađenosti**). Sud oblikuje revizorsko mišljenje (**izjavu o jamstvu**) na temelju financijske revizije i revizije usklađenosti koje se provode primjenom strukturiranog pristupa.

Sud u okviru svojih godišnjih **financijskih revizija** ispituje je li Komisija u relevantnim financijskim izvještajima točno prikazala financijske informacije u skladu s primjenjivim okvirom za financijsko izvješćivanje i regulatornim okvirom. Sud djeluje u skladu s međunarodnim revizijskim standardima. Kako bi oblikovao revizorsko mišljenje, Sud provjerava funkcioniranje ključnih računovodstvenih postupaka, analizira i usklađuje računovodstvenu dokumentaciju i salda te provodi dokazna ispitivanja.

Sud **revizije usklađenosti** provodi tako što procjenjuje jesu li aktivnosti, financijske transakcije i informacije prikazane u financijskim izvještajima EU-a u skladu s pravilima, zakonima, propisima i sporazumima koji su relevantni za subjekt revizije.

Kako bi procijenio jesu li transakcije povezane s računovodstvenom dokumentacijom usklađene s pravilima i propisima EU-a te drugim primjenjivim pravilima i propisima, Sud se uglavnom oslanja na izravno ispitivanje nasumično odabranog, statistički reprezentativnog **uzorka transakcija**. To dopunjuje ispitivanjem odabranih **nadzornih i kontrolnih sustava** kako bi se utvrdilo jesu li prihodi koje je EU prikupio i plaćanja koja je izvršio točno izračunani, kao i jesu li usklađeni s pravnim i regulatornim okvirom EU-a. Sud **detaljnim ispitivanjem** svake godine obuhvaća sve programe potrošnje EU-a i odabrane države članice kako bi iznio posebne procjene za glavna područja proračuna EU-a. Osim toga, služi se relevantnim i dostupnim rezultatima **aktivnosti drugih revizora**, i iz Komisije i iz administrativnih tijela država članica EU-a, kao dokazima kojima potkrepljuje svoje revizijske zaključke.

Revizije uspješnosti

Sud u okviru odabranih **revizija uspješnosti** procjenjuje kvalitetu prihoda ili rashoda EU-a. Te revizije podrazumijevaju ispitivanje programa, operacija, upravljačkih sustava te postupaka tijela i institucija koje upravljaju financijskim sredstvima EU-a kako bi se procijenilo upotrebljavaju li se ta sredstva na **ekonomičan, učinkovit i djelotvoran način**.

Revizije uspješnosti koje Sud provodi obuhvaćaju provjere postupaka i sustava uključenih u proces javne intervencije, uključujući **uložene resurse** (financijske, ljudske, materijalne, organizacijske ili regulatorne resurse potrebne za provedbu određenog programa), **ostvarenja** (ono što se programom treba postići), **rezultate** (neposredne posljedice tog programa za izravne korisnike ili primatelje) te **učinke** (dugoročne promjene u društvu koje se mogu pripisati djelovanju EU-a).

Odgovori na česta pitanja o Europskom revizorskom sudu

4. Koje su glavne publikacije koje Sud objavljuje na temelju svojih aktivnosti?

Sud objavljuje [četiri glavne vrste publikacija](#): godišnja izvješća, tematska izvješća, preglede i mišljenja:

U **godišnjim izvješćima** Suda iznose se rezultati njegovih **financijskih revizija i revizija usklađenosti** u vezi s proračunom EU-a, Mehanizmom za oporavak i otpornost (RRF) te europskim razvojnim fondovima. Osim toga, Sud u **posebnim godišnjim izvješćima** iznosi rezultate **godišnjih financijskih revizija** agencija, decentraliziranih tijela i zajedničkih poduzeća EU-a. Godišnja izvješća sadržavaju izjavu o jamstvu ili revizorsko mišljenje Suda, koji Europskom parlamentu služe kao pomoć i izvor informacija kad odlučuje hoće li odobriti izvršenje proračuna EU-a za određenu godinu.

Rezultate svojih **revizija uspješnosti** u vezi s raznim područjima potrošnje i politike Sud objavljuje u **tematskim izvješćima**. Ta su izvješća usmjerena na teme u kojima se ogledaju izazovi s kojima se EU suočava, kao što su pitanja povezana s rastom i zapošljavanjem, europskom dodanom vrijednošću, upravljanjem javnim financijama, okolišem i djelovanjem u području klime.

Sud je 2023. objavio **35 tematskih izvješća i pregleda** u kojima su obrađeni mnogi izazovi s kojima se EU suočava u različitim područjima potrošnje i politika EU-a.

Osim toga, Sud je objavio **četiri mišljenja** u kojima se ispituju zakonodavni prijedlozi Komisije.

Sud sva izvješća, preglede i mišljenja objavljuje na svojim [internetskim stranicama](#) na **24 službena jezika EU-a**. Kad je riječ o izvješćima, na internetskim se stranicama objavljuju i odgovori subjek(a)ta revizije na njih.

5. Nad kojim financijskim sredstvima Sud provodi reviziju?

Sud svake godine, u sklopu aktivnosti koje obavlja u svrhu davanja izjave o jamstvu, obavlja reviziju **prihoda i rashoda u okviru proračuna EU-a**. Osim toga, obavlja reviziju pravilnosti **rashoda u okviru RRF-a** te u vezi s tim iznosi zasebno revizorsko mišljenje.

Za potrebe godišnjeg izvješća za 2022. revizijskim statističkim skupom Suda za ispitivanje prihoda obuhvaćen je iznos od 245,3 milijarde eura, a za ispitivanje rashoda iznos od 220,5 milijardi eura. Sud je sastavio zasebne revizijske statističke skupove za rashode iz proračuna EU-a (166,8 milijardi eura) i rashode u okviru RRF-a (53,7 milijardi eura) kao osnovu za svoja dva mišljenja.

Osim toga, Sud provodi reviziju nad drugim prihodima i rashodima i EU-a, npr. u vezi s 8., 9., 10. i 11. europskim razvojnim fondom, agencijama EU-a i zajedničkim poduzećima.

Revizije uspješnosti koje Sud provodi, tj. njegova tematska izvješća, usmjerene su na konkretna područja potrošnje i politike koja se financiraju sredstvima EU-a ili teme povezane s proračunom i upravljanjem.

6. Gdje i kada Sud provodi revizije?

Sjedište Suda nalazi se u Luxembourgu. Revizijske aktivnosti Suda obavljaju se u Luxembourgu i na terenu. Revizori Suda obavljaju velik broj posjeta **Europskoj komisiji** – glavnom subjektu revizija koje provodi Sud – i drugim institucijama EU-a, kao i agencijama i tijelima EU-a te nacionalnim, regionalnim i lokalnim tijelima u državama

Odgovori na česta pitanja o Europskom revizorskom sudu

članicama EU-a, delegacijama EU-a izvan Europe u zemljama koje nisu članice EU-a i međunarodnim organizacijama koje upravljaju sredstvima EU-a.

Osim toga, revizori Suda posjećuju korisnike sredstava EU-a **na terenu**, kako unutar Unije tako i izvan njezinih granica. Tijekom tih provjera Sud prati trag novca od proračuna EU-a do krajnjih korisnika i **pribavlja izravne revizijske dokaze** o isplata od subjekata koji su uključeni u upravljanje politikama i programima EU-a te prikupljanje i isplaćivanje financijskih sredstava EU-a, kao i od krajnjih korisnika.

7. Kako Sud utvrđuje svoj program rada?

Sud ima potpunu neovisnost u odabiru i provedbi svojih revizijskih aktivnosti.

Glavne ciljeve u okviru dugoročnih planova Sud iznosi u [višegodišnjoj strategiji](#). Nadalje, Sud temelji svoj program rada na kontinuiranom planiranju, pri čemu detaljnije odlučuje o predmetima revizije u godinama nakon donošenja plana i resursima potrebnim za to.

Pri izradi programa rada Sud odabire revizijske zadatke primjenom niza objektivnih kriterija, kao što su

- rizici za proračun i provedbu politika u okviru njega,
- iznos uključenih financijskih sredstava,
- prethodne aktivnosti u predmetnom području revizije,
- potencijalna dodana vrijednost / učinak i
- dostupni resursi.

U okviru tog procesa Sud uzima u obzir i prijedloge za reviziju koje su mu dostavili njegovi institucijski dionici (odbori Europskog parlamenta, čiji se prijedlozi dostavljaju preko Konferencije predsjednika odbora, i stalna predstavništva država članica pri EU-u). Na kraju tog procesa Sud donosi svoj program rada, pri čemu ističe svoje revizijske prioritete za naredne godine i iznosi pojedinosti o tematskim izvješćima i pregledima koje planira objaviti povrh svojih godišnjih izvješća.

Sud svoj [program rada](#) stavlja na raspolaganje dionicima i redovito ažurira [okvirni raspored izvješća](#) koja će se objaviti u narednih 12 mjeseci.

Iako Sud svoje revizijske aktivnosti planira unaprijed, dostupan je za pružanje odgovora u okolnostima koje nalažu provođenje revizije određenog područja politike EU-a u kratkom roku i u kojima je potrebno dati pozornost određenom novom pitanju.

8. Koji je učinak aktivnosti Suda?

Sud svojim publikacijama **donositelje politika i zakonodavce obavještava o područjima u kojima EU u budućnosti treba ostvariti poboljšanja**. One su ujedno jasne i pristupačne jer Sud smatra da bi se europskim građanima trebalo omogućiti da lako razumiju za što je upotrijebljen njihov novac te je li on potrošen promišljeno i u skladu s pravilima.

Iako **preporuke** Suda nisu pravno obvezujuće, subjekti revizije prihvaćaju i provode većinu njih. Osim toga, pri ponovnom pregledu pojedinog revizijskog područja nekoliko godina nakon objave izvješća Sud redovito utvrđuje da je svojim preporukama ostvario pozitivan učinak.

Odgovori na česta pitanja o Europskom revizorskom sudu

9. Tko radi na Sudu i koju ulogu imaju njegovi članovi?

Sud djeluje kao kolegij članova, po jednog iz svake države članice EU-a. [Članove Suda](#), nakon savjetovanja s Europskim parlamentom, imenuje Vijeće na obnovljivi mandat od šest godina. Na čelu je Suda predsjednik, član kojeg je izabrao kolegij Suda. Predsjednik, koji dužnosti obavlja kao „prvi među jednakima”, bira se na obnovljivi mandat od tri godine.

Članovi se raspoređuju u jedno od [pet revizijskih vijeća](#), u kojima se priprema i usvaja većina revizijskih izvješća, pregleda i mišljenja. Revizijska vijeća raspoređuju svoje zadatke među svojim članovima. Svaki član za svoje revizijske zadatke odgovara relevantnom revizijskom vijeću i kolegiju Suda.

Sud zapošljava oko **950 članova osoblja**. Iako većinu njih čine revizori, Sud zapošljava i prevoditelje te osoblje koje radi u pomoćnim službama i općoj upravi. Revizijsko osoblje ima bogato iskustvo rada u javnom i privatnom sektoru u područjima kao što su računovodstvo, unutarnja i vanjska revizija te pravo i ekonomija. Sud zapošljava **državljanke svih država članica EU-a**. S obzirom na to da su članovi osoblja Suda državni službenici EU-a, na njih se primjenjuje Pravilnik o osoblju EU-a. Sud zapošljava gotovo jednak broj žena i muškaraca.

10. Na koji način Sud surađuje s vrhovnim revizijskim institucijama država članica EU-a?

U skladu s Ugovorom o funkcioniranju Europske unije Sud i vrhovne revizijske institucije država članica (VRI-jevi) **surađuju u duhu povjerenja**, zadržavajući pritom svoju neovisnost.

Suradnja Suda s država članicama uglavnom se odvija u okviru Kontaktnog odbora VRI-jeva EU-a. Riječ je o platformi s pomoću koje VRI-jevi mogu razmjenjivati iskustva i metodološke pristupe u okviru nekoliko radnih skupina i mreža. Čelnici VRI-jeva EU-a sastaju se jednom godišnje kako bi raspravili o aktualnim i zajedničkim pitanjima. Dodatne informacije dostupne su na [internetskim stranicama Kontaktnog odbora EU-a](#).

11. Kako Sud doprinosi borbi protiv prijevare i korupcije?

Kao vanjski revizor EU-a Sud **nema ovlasti za provođenje istraga nad slučajevima u kojima se sumnja na prijevare**. Svrha revizija koje provodi stoga nije otkrivati prijevare. Međutim, ako revizori Suda utvrde da u određenom slučaju postoji sumnja da je počinjena prijevare, dužni su prijaviti taj slučaj nadležnim tijelima.

Ako Sud utvrdi slučaj sumnje na prijevaru, prijavljuje ga, zajedno sa svim relevantnim informacijama i dokazima, **Europskom uredu za borbu protiv prijevara (OLAF)**, Komisijinoj službi odgovornoj za istraživanje slučajeva u kojima postoji sumnja na prijevaru i korupciju, i, u relevantnim slučajevima, **Uredu europskog javnog tužitelja (EPPO)**, neovisnom uredu EU-a koji provodi istrage i kazneni progon kaznenih djela koja utječu na financijske interese EU-a.

Sud je 2023. OLAF-u prijavio 19 slučajeva sumnje na prijevaru koje je utvrdio tijekom obavljanja revizijskih aktivnosti. Od tih 19 slučajeva njih 17 prijavio je i EPPO-u. U godišnjem izvješću Suda o proračunu EU-a iznose se dodatne informacije o prirodi slučajeva sumnje na prijevaru i, ako je to primjenjivo i/ili ako su informacije dostupne, o naknadnim povratima financijskih sredstava koje je OLAF preporučio.

Odgovori na česta pitanja o Europskom revizorskom sudu

12. Gdje možete pronaći više informacija o Sudu?

Više informacija o aktivnostima i rezultatima rada Suda možete pronaći na njegovim [internetskim stranicama](#).

Za sva dodatna pitanja slobodno se **obratite Sudu** e-poštom na ECA-InstitutionalRelations@eca.europa.eu.